

14.09.2020

Kokousaika 14.09.2020 17:40 - 18:42

Kokouspaikka Kaupungintalon terassikabinetti / sähköinen kokous

Läsnä

Jäsenet

Vapaavuori, Jan pormestari
Yanar, Ozan (etänä) varapuheenjohtaja
Borgarsdottir Sandelin, Silja
(etänä)
Diarra, Fatim (etänä)
Gebhard, Elisa (etänä)
Meri, Otto (etänä)
Pajunen, Jenni
Said Ahmed, Suldaan (etänä)
Sinnemäki, Anni (etänä) apulaispormestari

Muut

Kivekäs, Otso (etänä) kaupunginvaltuuston puheenjohtaja
saapui 17:43, poissa: 31 §
Bogomoloff, Harry (etänä) kaupunginvaltuuston 1. varapuheen-
johtaja
Arhinmäki, Paavo (etänä) kaupunginvaltuuston 2. varapuheen-
johtaja
poistui 18:15, poissa: 33 §
Rinkineva, Marja-Leena elinkeinojohtaja
Eronen, Antti (etänä) hankeasiantuntija
Haahtela, Ilkka maahanmuutto- ja työllisyysjohtaja
Tapaninen, Ulla (etänä) yksikön päällikkö
Almqvist, Casper (etänä) viestintäasiantuntija
Vennelä, Asta hallintoasiantuntija
Koivusalo, Tommo yksikön päällikkö

Puheenjohtaja

Jan Vapaavuori pormestari
31 - 33 §

Esittelijät

Jan Vapaavuori pormestari
31 §

14.09.2020

Marja-Leena Rinkineva

elinkeinojohtaja
32 - 33 §

Pöytäkirjanpitäjä

Asta Vennelä

hallintoasiantuntija
31 - 33 §

14.09.2020

§	Asia	
31	Asia/1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta
32	Asia/2	Yrittäjyyden edistämisen kokonaiskatsaus
33	Asia/3	Työllisyyskokeilun valmistelun tilannekatsaus

14.09.2020

Asia/1

§ 31

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Kaupunginhallituksen elinkeinojaosto päätti todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi. Samalla elinkeinojaosto päätti valita pöytäkirjantarkastajiksi Otto Meren ja Fatim Diarran sekä varatar-
kastajiksi Elisa Gebhardin ja Anni Sinnemäen.

Esittelijä

pormestari
Jan Vapaavuori

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

pormestari
Jan Vapaavuori

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

14.09.2020

Asia/2

§ 32 Yrittäjyyden edistämisen kokonaiskatsaus

HEL 2020-008766 T 14 00 01

Päätös

Kaupunginhallituksen elinkeinojaosto merkitsi tiedoksi katsauksen NewCo Helsingin yrittäjyyden edistämisen toimenpiteistä.

Käsittely

Asian aikana kuultavana oli yksikön päällikkö Tommo Koivusalo.

Esittelijä

elinkeinojohtaja
Marja-Leena Rinkineva

Lisätiedot

Tommo Koivusalo, yksikön päällikkö, puhelin: 310 36492
tommo.koivusalo(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Tausta

Kaupunkistrategian 2017–2021 mukaan Helsingin tavoitteena on olla Euroopan kiehtovimpia sijaintipaikkoja uudelle yritystoiminnalle ja houkuttelevin osaamiskeskittymä yrityksille ja yksilöille. Elinkeino-osaston uudet yritykset -yksikön (NewCo Helsinki) eri asiakassegmenteille suunnattu monipuolinen toiminta synnyttää Helsinkiin merkittävän määrän uusia yksityisen sektorin työpaikkoja. Toiminnan pääkohderyhmiä ovat yrityksen perustamista kiinnostuneet helsinkiläiset. Lisäksi NewCo houkuttelee lahjakkaita startup-tiimejä ja yksittäisiä avainhenkilöitä Helsinkiin sekä integroi yrittäjähenkisiä maahanmuuttajia yhteiskuntaan auttamalla heitä perustamaan kannattavaa liiketoimintaa. NewCo tulee osaltaan tukemaan työllisyydenhoidon kuntapilotin onnistumista 1.1.2021 alkaen rakentamalla pilotin asiakkaille palvelupolkuja yrittäjyyteen.

Helsingin kaupungilla on merkittävä rooli uuden yritystoiminnan synnyttämisessä. NewCo Helsingin asiakkaat ovat viimeisen reilun 20 vuoden kuluessa perustaneet noin 25 000 uutta yritystä Helsinkiin. Lisäksi kaupunki on monin eri tavoin vaikuttanut Helsingin vahvan ja omaleimaisen startup-kulttuurin kehittämiseen, josta tuoreena osoituksena Startup Genomen raportissaan julkaisemat luvut: Helsingin seudun startupit ovat viimeisen kahden ja puolen vuoden aikana keränneet yli 500 miljoonaa dollaria varhaisen vaiheen rahoitusta.

Elinkeino-osaston uudet yritykset -yksikkö

Elinkeino-osaston uudet yritykset -yksikkö vastaa uuden yritystoiminnan edistämisestä, kasvuyritysten ekosysteemin kehittämisestä sekä helsinkiläisten varhaisen vaiheen kasvuyritysten kansainvälistymisen tukemisesta. Yksiköstä käytetään markkinointinimeä NewCo Helsinki. Yksikkö 1) edistää uuden menestyvän liiketoiminnan syntymistä, 2) edistää paikallista yrittäjyys/startup-kulttuuria, 3) houkuttelee kansainvälisiä yrityksen perustajia ja 4) tukee menestyskelpoisia vertikaaleja/toimialoja uuden yritystoiminnan alustoina. Uutta yritystoimintaa tukee osaltaan myös elinkeino-osaston innovaatiot ja uudet kokeilut -yksikön toiminta ja vakiintunutta yrittäjyyttä yrityspalvelut-yksikkö.

NewCon toiminta kohdistuu seuraaviin asiakas- ja kumppanisegmentteihin: aloittavat yrittäjät, startup-tiimit, yksinyrittäjät, kevytyrittäjät, kasvun alkuun päässeet startupit (varhaisen vaiheen scaleupit) ja kumppanit Helsingin alueella sekä kansainväliset kumppanit.

NewCon palvelulupaus on, että kaikkia yrityksen perustamisesta Helsinkiin kiinnostuneita pystytään auttamaan kahden viikon kuluessa, eri asiakas- ja kumppanisegmenteissä hyvin eri tavoin. NewCo tarjoaa sekä suoraa palvelua esimerkiksi yritysneuvontaa ja asiakkaiden ohjaimista oikeille kumppaniorganisaatioille tai epäsuoraa palvelua tukemalla kumppaniorganisaatioittemme palvelukykyä, esim. yhteisiä yrittäjyysohjelmia ja -tapahtumia tuottamalla. NewCon asiakkaiden perustamat yritykset ovat keskimääräistä elinkelpoisempia, viiden vuoden kuluttua perustamisestaan neljä viidestä on edelleen toiminnassa.

NewCo Helsingin rooli paikallisen yrityskannan uusiutumisessa ja uusien työpaikkojen synnyttämisessä on merkittävä. Vuonna 2019 NewCon henkilökohtaisessa yritysneuvonnassa kävi lähes 3500 asiakasta, jotka perustivat 1 254 uutta yritystä. Näistä 280 oli maahanmuuttajataustaisten perustamia. Luvuissa eivät vielä näy niin kutsutut kevytyrittäjät. Taloustutkan mukaan vuonna 2019 Helsinkiin perustettiin 9212 uutta yritystä.

Neutraalina ei-kaupallisena toimijana NewCo toimii yhteistyössä kaikkien keskeisten alueen yrittäjyyden ja startup-toiminnan kumppanior-

ganisaatioiden kanssa sekä tarvittaessa osallistuu palveluillaan markkinapuutteen paikkaamiseen, tuoreimpana esimerkkinä Health Incubator Helsinki -kiihdyttämö sekä perustettava NewCo Accelerator hauto- ja kiihdytyspalvelu. Helsingin Uusyrityskeskus ry:n yhteistyösopimuksen myötä NewCo on käytännössä osa valtakunnallista uusyritys-keskusverkostoa.

Helsingiläiseen yrittäjyyteen vaikuttavat ilmiöt ja teemat

NewCon valitsemat toimintatavat ja toiminnan tavoitteet liittyvät suoraan useisiin taloudellisiin ja yhteiskunnallisiin ilmiöihin. Seuraavat ovat erityisen merkittäviä:

Työn murroksen myötä yhä suurempi osa uusista työmahdollisuuksista syntyy muuten kuin perinteisiin vakituisiin työsuhteisiin. Työpaikat Helsingissä 2010–2017 -tutkimuksen mukaan yrittäjinä työskentelevien määrä kasvoi Helsingissä koko tarkasteluajanjakson ajan, ja se oli työpaikkamäärältään vuonna 2017 eniten kasvanut työnantajasektori vuoteen 2010 verrattaessa.

Viimeisen neljän vuoden aikana ns. kevytyrittäjyys on noussut yli 100 000 suomalaisen ansiomuodoksi, koko- tai osa-aikaisesti. Ilmiön myötä on syntynyt joukko laskutuspalveluita tarjoavia yrityksiä. Myös eräät pankit ovat voimakkaasti markkinoineet kevytyrittäjyyttä.

Startup-yrittäjyyskulttuuri on voimistunut ja valtavirtaistunut. Osa lahjakkaimmista nuorista hakeutuu mieluummin pieniin startup-tiimeihin kuin vakiintuneisiin työyhteisöihin. Samalla halu ja kyky tehdä vaikuttavia asioita pienissä työyhteisöissä on kasvanut, ei vähiten digitalisaation ansioista.

Korkeakoulujen yrittäjyisyhteisöt, Entrepreneurship Societyt (ES), ovat alueen erityispiirre ja voimavara. Vaikuttavimmat ovat Aalto ES ja Helsinki Think Company. Helsingin yliopiston Think Company on esimerkki siitä, mitä Helsingin kaupungin ja yliopiston yhteistyöllä voidaan saada aikaiseksi. Opiskelijayhteisö on osoittautunut merkittäväksi yrittäjyyskulttuurin edistäjäksi kaikilla Helsingin yliopiston neljällä kampuksella. Samoin Aalto-taustainen SLUSH ja Helsingin kaupunki ovat jo vuosia tehneet kiinteää yhteistyötä tukien tämän pääosin opiskelijoiden vapaaehtoisvoimin tuotetun kansainvälisesti vetovoimaisen tapahtuman onnistumista. Yli 20 000 hengen Helsingin päätapahtuma on jo vuosia ollut yksi maailman isoimmista ja tunnetuimmista startup-tapahtumista. Innovaatorahaston kautta kaupunki on myös tukemassa Metropolia-, Haaga-Helia- ja Laurea-ammattikorkeakoulujen yhteistä 3xES-hanketta. NewCo on kiinteästi mukana kaikissa edellä mainituissa ja tekee yhteistyötä myös muiden paikallisten merkittävien oppilaitosten, mm. Hankenin ja Stadin ammattiopiston kanssa.

Maahanmuuttajataustaisten helsinkiläisten kiinnostus yrittäjyyteen on erittäin suurta. Yrittäjyys on moninkertaisesti ylliedustettuna tässä kohderyhmässä ja erinomainen keino integroitua yhteiskuntaan. Kansainvälisille korkeakouluopiskelijoille, joita alueella on Suomen mittakaavassa paljon, yrittäjyys ja/tai startup-tiimissä työskentely tarjoaa mahdollisuuden jäädä Helsingin seudulle valmistumisen jälkeenkin.

Edelläkävijäkaupungit kilpailevat myös niistä kansainvälisistä ja lahjakkaista yrittäjähenkisistä tiimeistä ja yksilöistä, jotka pystyvät valitsemaan sijaintipaikkansa. Tässä kilpailussa Itämeren alueen kaupungit näyttävät maailmalle yhtenäisenä arvo- ja talousalueena, joka synnyttää menestyvää uutta yritystoimintaa. NewCo on lanseerannut vuonna 2019 New Nordics -nimisen yhteistyömuodon alueen keskeisten startup-kaupunkien kesken. Tämä yhteistyö on saanut hyvän vastaanoton. Muista NewCo Helsingin kaupunkiverkostoista mainittakoon eurooppalaisten startup-kaupunkien SCALE Cities -yhteistyö.

Koronan vaikutus helsinkiläiseen yrittäjyyteen ja NewCon toimintaan

Koronaviruspandemialla on ollut merkittäviä vaikutuksia NewCon ensimmäisen vuosipuoliskon toimintaan. Kaikki suorat palvelut siirrettiin maaliskuussa etänä hoidettaviksi ja tapahtumatuotannon formaatteja ja sisältöjä muokattiin uusiksi. Uusien yritysten perustamiseen liittyvien palveluiden kysyntä laski hetkellisesti noin 50 prosenttia samalla, kun yhteydenotot talousvaikeuksista lisääntyivät merkittävästi. Tämä kysyntä on osin jo palautunut.

Kriisin käynnistyttyä NewCo teki välittömästi kaksi kyselytutkimusta, toisen helsinkiläisille yrittäjille ja toisen startupeille. Molemmissa tulokset olivat huolestuttavia ja tulokset välitettiin myös työ- ja elinkeinoministeriöön. Yrittäjien taloushuolet ovat siirtäneet neuvojen ja avun kysyntää esim. kassavirran hallintaan ja myynnin ja palveluiden digitalisoimiseen. NewCo osallistui uusyrityskeskus-verkoston valtakunnallisen Korona-neuvontapuhelinpalvelun perustamiseen ja palveluun on Helsingissä tullut jo satoja yhteydenottoja vaikeuksiin joutuneilta yrittäjiltä. Yritysten perustamiseen liittyen kysynnän palautumisesta kohti normaalia on kuitenkin jo merkkejä.

Työ- ja elinkeinoministeriö myönsi Helsingin kaupungille valtionavustusta yksinyrittäjien toimintatuen myöntämiseen 43,5 miljoonaa euroa. NewCo Helsingin perustama projektiorganisaatio rakensi hakemusten käsittelyyn tarvittavan prosessin ja avasi haun 20.4.2020. Avustushakemuksia on saatu elokuun loppuun mennessä hieman alle 8 500 kappaletta, joiden perusteella yli 6 300:lle helsinkiläiselle yksinyrittäjälle on maksettu 2 000 euron kertaluonteinen avustus työ- ja elinkeinoministeriön määrittämien kriteerien mukaisesti. Samaan aikaan 680 hakemus-

ta on hylätty ja osan hakemuksista käsittely on kesken. Projektissa oli alkuvaiheessa huhti–toukokuussa mukana noin 70 henkilöä kaupunginkanslian eri osastoilta ja hakemusvirran tasaannuttua selvästi vähemmän. Maaliskuussa lanseerattiin elinkeino-osaston yhteishankkeena synnytetty Health Incubator Helsinki -startup-kiihdyttämö, jonka toiminta on NewCo Helsingin vastuulla. Ohjelmaan haki yli 30 startupia, joiden joukossa oli useita ulkomaisia tiimejä. Ensimmäinen ohjelmakerros on käynnistynyt. Elokuussa elinkeinojaosto päätti myöntää määräraikaisen rahoituksen NewCo Accelerator hautomo- ja kiihdytyspalveluille, jotka käynnistetään syksyllä 2020.

Uusien yritysten perustaminen tukee Helsingin korona-palautumista ja tätä kehitystä kaupunki voi tukea monin eri tavoin

NewCo Helsingillä on osaltaan merkittävä mahdollisuus vaikuttaa paikallisiin yrittäjyyden edellytyksiin. Yhteistyötä alueen kumppaniorganisaatioiden kanssa tiivistetään kansainvälisten startup-tiimien ja yksilöiden houkuttelussa. Alueen korkeakouluissa on edelleen merkittävää potentiaalia vahvistaa yritysten uusperustantaa ja yrittäjämäistä kulttuuria; mm. Helsinki Think Companyn uusi, syksyllä 2020 valmistuva strategia nostaa tavoitetasoa nykyistäkin korkeammalle. Kansainväliset korkeakouluopiskelijat ovat alueen startup-yhteisöille tärkeä voimavara, tavoite on saada yhä useampi kv-opiskelija jäämään valmistuttuaan Helsinkiin. Lisäksi elinkeino-osasto jatkaa erikoistuneiden startup-hautomoiden/kiihdyttämöjen perustamista elinkeinojaostolle aiemmin esiteltujen suunnitelmien mukaisesti. Toimintaa kaupungin SLUSH-yhteistyössä päivitetään vastaamaan nykyistä toimintaympäristöä ja SLUSHin omia vuoden 2020 tavoitteita. Henkilö/yrityskohtaisen neuvontakapasiteetin väliaikaista kasvattamista startup-toiminnassa on jo valmisteltu. Nuorten yrittäjyydessä jatketaan palvelusetelimallin käyttöä. Kaikessa toiminnassa ylläpidetään positiivista tulevaisuuden uskoa yrittäjyyden voimaan.

Toimivalta

Hallintosäännön 8 luvun 2 §:n mukaan elinkeinojaosto päättää elinkeinopolitiikkaa ja kilpailukykyä koskevista periaatteista ja työllisyydenhoidon periaatteista sekä seuraa niiden toteutumista. Kokouksessa asian esittelee yksikön päällikkö Tommo Koivusalo.

Esittelijä

elinkeinojohtaja
Marja-Leena Rinkineva

Lisätiedot

Tommo Koivusalo, yksikön päällikkö, puhelin: 310 36492
tommo.koivusalo(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

14.09.2020

Asia/3

§ 33 Työllisyyskokeilun valmistelun tilannekatsaus

HEL 2020-003187 T 00 01 06

Päätös

Kaupunginhallituksen elinkeinojaosto merkitsi tiedoksi tilannekatsauksen Helsingin työllisyyden kuntakokeilun valmistelusta.

Käsittely

Asian aikana kuultavana oli maahanmuutto- ja työllisyysasioiden johtaja Ilkka Haahtela.

Esittelijä

elinkeinojohtaja
Marja-Leena Rinkineva

Lisätiedot

Johannes Hirvelä, kehittämisspällikkö, puhelin: 310 82535
johannes.hirvela(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Tausta

Helsinki hakeutui työllisyyden kuntakokeiluun elinkeinojaoston päätöksellä (11.11.2019, 42 §). Työ- ja elinkeinoministeriö hyväksyi Helsingin kokeilualueeksi 5.12.2019. Helsingin kaupunginhallitus päätti (3.2.2020, 88 §) kaupungin osallistumisesta kokeiluun. Hallituksen esitys laiksi työllisyyden edistämisen kuntakokeiluista (HE 87/2020 vp) annettiin eduskunnalle 4.6.2020. Helsingin kaupunki on antanut kirjallisen lausunnon eduskunnan hallintovaliokunnan asiantuntijakuulemiseen 17.6.2020. Asian käsittely jatkuu eduskunnassa syysistuntokaudella siten, että työelämä- ja tasa-arvovaliokunta antaa lakiesityksestä mietinnön perustuslakivaliokunnan lausunnon jälkeen. Kokeilu alkaa 1.1.2021, jolloin työllisyyden kuntakokeilun kohderyhmään kuuluvat asiakkaat siirtyvät Uudenmaan TE-toimistolta Helsingin kaupungin vastuulle. Kokeilu kestää 30.6.2023 saakka ja hallituksen on siihen mennessä määrää linjata työvoimapolitiikan pysyvästä palvelurakenteesta.

Palveluiden järjestämisvastuun vastaanottamiseen liittyvä operatiivinen valmisteluun on parhaillaan käynnissä kaupunkiorganisaatiossa sekä yhteistyössä valtion ja muiden kuntakokeilujen kanssa.

Koronasta johtuva työllisyystilanteen ja kuntakokeilun toimintaympäristön muutos Helsingissä

Palvelurakenteeltaan elinkeinovaltaisen Helsingin työllisyys on heikentynyt voimakkaasti ja muuta Suomea jyrkemmin koronaepidemian sekä sen hoitamiseen liittyvien rajoitustoimenpiteiden vuoksi. Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli Helsingissä heinäkuun lopussa 16,4 %, kun tämä osuus viime vuonna vastaavaan aikaan oli 10,4 %. Palvelualoilla työskentelee paljon nuoria alle 30-vuotiaita, vieraskielisiä sekä toisen asteen tutkinnon suorittaneita henkilöitä, ja erityisesti näissä ryhmissä työttömyyden kasvu on ollut muita voimakkaampaa. Alle 30-vuotiaiden työttömyys oli Helsingissä heinäkuun lopulla kaksinkertainen edellisvuoteen verrattuna (7/2019:7154; 7/2020:14307). Työttömien toisen asteen tutkinnon varassa olevien helsinkiläisten määrä oli kesäkuussa niin ikään liki kaksinkertainen vuodentakaiseen verrattuna (6/2019: 12 359; 6/2020: 24 713). Ulkomaan kansalaisten kohderyhmässä työttömyys oli heinäkuun lopussa kasvanut yli 45 % vuodentakaiseen verrattuna (7/2019: 7150; 7/2020: 10417).

Myös palveluiden käyttö ja palveluissa olevien työttömien osuus on voimakkaasti laskenut. Heinäkuun lopussa vain 16,8 % Uudenmaan alueen työttömistä työnhakijoista oli työllisyyttä edistävien aktiivisten palveluiden piirissä. Julkisten työvoimapalveluiden resurssit eivät ole kasvaneet asiakasmäärien suhteessa, joten Uudenmaan TE-toimisto on keväästä lähtien voimakkaasti painottanut toimintaansa alkaneiden työttömyysjaksojen selvittämiseen taatakseen uusille työnhakijoille työttömyysturvan ansionmenetyksen aikana. Koronasta johtuvien rajoitustoimien vuoksi kaikkia palveluita ei ole myöskään voitu järjestää suunnitellusti. Helsinkiläiset työttömät eivät näin ollen saa tällä hetkellä heidän tarpeitaan vastaavaa määrää palveluita.

Työvoiman kysyntä oli Helsingissä loppukesällä vähäisempää kuin viime vuonna vastaavaan aikaan, mutta kysyntä on vähitellen elpymässä edelliskuukausiin verrattuna. Heinäkuussa Uudenmaan alueella ilmoitettua 17 138 uudesta työpaikasta hieman yli puolet (54 %) sijoittui Helsinkiin ja yhteensä noin 80 % pääkaupunkiseudulle. Kaikkiin toimialoihin ja yrityksiin korona ei ole vaikuttanut yhtä kielteisesti. Työllisyyden kuntakokeilujen toimintaympäristö on muuttunut voimakkaasti, mutta samalla niiden peruslähtökohdat ovat korostuneet: vallitsevassa työmarkkinatilanteessa kokeilulla voidaan vaikuttaa erityisesti nuorisotyöttömyyden voimakkaaseen kasvuun, passiivisten työttömyysjaksojen keston ja määrään sekä kotoutujien ja vieraskielisten työ-

markkinoilla kohtaamiin haasteisiin. Vallitsevassa työmarkkinatilanteessa työllisyyskokeilun painopisteiksi on valmisteltu erityisesti seuraavia tavoitekokonaisuuksia, joihin panostamalla tuetaan kaupungin kestävästä kasvusta ehkäisemällä työmarkkinoilta syrjäytymisestä johtuvia riskejä sekä inhimillisiä ja taloudellisia kustannuksia:

1. nuorten alle 30-vuotiaiden työllisyyden, osaamisen ja yrittäjyyden vahvistaminen sekä koulutuksen ja työn välisen jatkuvuuden turvaaminen
2. pitkäaikaistyöttömien palvelutarpeiden laaja-alainen tunnistaminen ja työllistymistä edistävien palvelupolkujen rakentaminen
3. kotoutujien ja vieraskielisten työllisyyden, osaamisen ja yrittäjyyden vahvistaminen.

Kuntakokeilun asiakaskohderyhmän koko sekä valtiolta kokeilun tehtäviin siirtyvä resurssi

Helsingin työllisyyskokeilun kohderyhmän suuruus oli elokuussa 2020 noin 53 000 asiakasta. Kohderyhmä on näin kasvanut noin 43 % hallituksen lakiesitykseen kirjatusta 37 000 asiakkaasta. Kohderyhmästä yli 60 % on tällä hetkellä työllistymistä edistävien palveluiden tai koulutuksen ulkopuolella.

Työ- ja elinkeinoministeriö tarkensi kuntakokeilujen resurssilaskelmia elokuussa 2020. Tarkennetun laskelman mukaan Uudenmaan TE-toimistosta siirtyy virkasuhteensa valtiolla säilyttäen Helsingin kaupungin työnjohtoon 203 henkilötyövuotta työllisyyden kuntakokeilun ajaksi. Koronan vuoksi kokeilun kohderyhmä on Helsingissä kasvanut suhteessa TE-toimistoon jäävään asiakasryhmään, joten esitetty henkilöresurssi on hieman yli 30 henkilötyövuotta korkeampi kuin hallituksen esitykseen kirjattu resurssi.

Uuden resurssilaskelman mukaan Helsingin kuntakokeilulle varataan kohderyhmän nykyisen palvelutason turvaamiseksi 8,4 miljoonan euron laskennallinen käyttövaltuus Uudenmaan ELY-keskuksen järjestämiin työllistymistä edistäviin palveluihin (määrä kasvanut kokeilulakiesitykseen kirjatusta 5,9 miljoonasta eurosta). Lisäksi Helsingin kokeilulle varataan palkkatuki- ja starttirahapäätöksiin 15 miljoonan euron osuus (määrä kasvanut kokeilulakiesitykseen kirjatusta 10,5 miljoonasta eurosta).

TE-toimiston työnantaja- ja yrityspalveluista ei siirry merkittävästi resursseja tai tehtäviä kuntakokeiluihin, vaan ne palvelevat myös kokeilujen asiakaskohderyhmää. Työnantaja- ja yrityspalveluiden yhteisestä toimintamallista on näin ollen sovittava Uudenmaan TE-toimiston sekä

Espoon, Helsingin, Vantaa-Keravan, Raasepori-Hangon sekä Porvoon kokeilualueiden kesken, jotta ratkaisu palvelisi mahdollisimman hyvin kaikkia alueen yrityksiä ja työnhakijoita.

Kokeilulain tehtävien toteuttamisen edellyttämästä toimitilaratkaisusta Helsinki neuvottelee parhaillaan Uudenmaan TE-toimiston kanssa. Helsingin tavoitteena on, että ratkaisu on asiakaslähtöinen ja takaa kokeilun tehtäviin ja laajuuteen nähden riittävät, soveltuvat sekä saavutettavat tilat palveluiden järjestämiseksi. Tilaratkaisun on turvattava myös henkilöstön yhdenvertaisuus, työturvallisuus sekä työnteon sujuvuus.

Kuntakokeilun valmisteluun liittyvät riskit

Vaikka kuntakokeilu tarjoaa yhä paljon välineitä kaupungin kielteisesti kehittyneen työllisyystilanteen hoitamiseen, ovat siihen liittyvät riskit kasvaneet merkittävästi koronaepidemiaa edeltäneestä ajasta. Kokeilujen työllisyysasteen nostamiseen liittyvä tavoiteasetanta ei ole koronatilanteesta huolimatta muuttunut hallituksen antamassa lakiesityksessä. On kuitenkin ilmeistä, että Helsingin työllisyysastetta kuntakokeilu ei merkittävästi nosta ilman vetoapua yleisestä talous- ja työmarkkinakehityksestä. Työvoiman kysyntään kuntakokeilun suora vaikutus on rajallinen, mutta kokeilun avulla voidaan turvata osaavan ja työkykyisen työvoiman saatavuus rekrytoiville yrityksille sekä varmistaa, että mahdollisimman monella helsinkiläisellä työnhakijalla on työnantajien tarpeita vastaava osaaminen, kun työmarkkinoiden suhdanne kääntyy parempaan.

Työllisyyden kuntakokeilun jo entuudestaan suuri kokoluokka on Helsingissä kasvanut voimakkaasti työttömien ja lomautettujen määrän rajun kasvun myötä. Vastuun ottaminen noin 53 000:sta pääosin palveluiden ulkopuolella olevasta ja lähtötilanteen selvittämistä edellyttävää työnhakija-asiakkaasta on erittäin mittava haaste ja venyttää toiminnan resurssit ääri rajoille. Työttömien palvelut muodostavat kuntakokeilun toiminta-aikana yhden suurimmista ja vaativimmista kaupungin palvelutuotannon osa-alueista. Toiminnan resurssipaine aiheutuu pääasiassa voimakkaasti lisääntyneestä työttömyydestä, minkä ohella valtiolta siirtyvä henkilö- ja määräraharesurssi ei täysimääräisesti huomioi sitä, että kokeilujen kohderyhmän palvelutarve on keskimäärin suurempi kuin TE-toimiston vastuulle jäävillä työssä olevilla tai ansiosidonnaisista työttömyysetuutta saavilla työnhakijoilla. Järjestämisvastuun siirtoon liittyviä käytännön haasteita korostaa se, että valtio aikoo tämänhetkisen tiedon valossa osallistua vuodenvaihteen asiakassirtojen tukemiseen ja kuntakokeiluun siirtyvän henkilöstön perehdyttämiseen vain verrattain vähäisellä panostuksella. Kokeilun aloittamiseen liittyvässä tuessa on huomioitava pääkaupunkiseudun muihin kokeilualueisiin verrattuna omassa luokassaan olevat asiakasvolyymit.

Kuntakokeiluihin kytkeytyviä laajoja palvelurakenteen ja organisaatioiden muutoksia valmistellaan Uudenmaan TE-toimistossa ja pääkaupunkiseudun kaupungeissa vaikeassa aikataulupaineessa. Helsingin kannalta on merkittävä riski, mikäli metropolialueen työvoima- ja yrityspalveluista ei muodostu riittävän yhteistä kokonaisuutta, jonka valmisteluun kaikki osapuolet, erityisesti Uudenmaan TE-toimisto, ovat sitoutuneet. Yhteisestä työssäkäyntialueesta huolimatta pääkaupunkiseudulla toimii tulevana vuosina vähintään kolme työllisyyskokeilua (Espoo, Helsinki ja Vantaa-Kerava) Uudenmaan TE-toimiston rinnalla. Ilman yhteisiä työnantaja- ja yrityspalveluita koskevia ratkaisuja tilanne voi johtaa työvoimaa etsivien yritysten kohtaaman palvelunäkymän epäselvyyteen, seudun työmarkkinoiden eriytymiseen sekä työvoiman liikkuvuuden heikkenemiseen. Helsingin kuntakokeilun kannalta merkittävä valmisteluriski liittyy myös Uudenmaan TE-toimiston kanssa neuvoteltavaan toimitilaratkaisuun. TE-toimiston tämänhetkinen neuvotteluesitys ei takaa Helsingin kokeilun asiakaspalvelun tarpeisiin riittäviä ja soveltuvia tiloja.

Työllisyyden kuntakokeilun palvelumallin ja organisaation rakentuminen Helsingissä

Helsingin työllisyyden kuntakokeilun palvelumalli nojautuu julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden sujuvaan integraatioon kaupungin ja sen yhteistyökumppanien tarjoamien työllisyys-, yritys-, koulutus-, sosiaali-, terveys- ja kuntoutuspalveluiden kanssa. Kokoamalla eri palvelut laaja-alaisesti yhdelle alustalle ja parantamalla palveluohjausta voidaan tulosellisesti puuttua erilaisiin työttömyyden pitkittymistä ennustaviin osaamisen, työkyvyn tai kotoutumisen haasteisiin ja tukea erityisesti vaikeasti työllistyviä kohderyhmiä kohti avoimia työmarkkinoita. Samalla vaikutetaan suoraan kaupungin työmarkkinatuen maksuosuuteen, josta aiheutuvat kustannukset ovat jyrkässä kasvussa lisääntyneen työttömyyden sekä työttömien palveluohjauksen vähentymisen vuoksi.

Työllisyyskokeilun organisaatiosuunnittelu etenee suunnitellusti ja yhteistoiminnassa henkilöstön kanssa. Kuntakokeilu tulee sijoittumaan kaupunginkanslian elinkeino-osastolla toimivan työvoima ja maahanmuutto -yksikön yhteyteen. Kokeilua ei johdeta tai hallinnoida erillisenä hankkeena, vaan työllisyyden ja maahanmuuton toiminnot rakennetaan Helsingissä yhtenäiseksi kokonaisuudeksi, jossa yhdistyvät työllisyyttä ja kotoutumista edistävä laajamittainen asiakastyö ja palvelutuotanto, niihin liittyvä työllisyys- ja maahanmuuttopoliittinen koordinaatio sekä strateginen tulohajaus ja verkostotyö. Tavoitteena on kehittää työllisyydenhoitoa ja kotoutumisen edistämistä pitkäjänteisesti ja näin valmistautua kaupungin järjestämistä vastaavien pysyvään laajentumiseen näissä palveluissa.

Työllisyyden kuntakokeilua valmistellaan laaja-alaisesti kaupunkiorganisaatiossa erityisesti kasvatuksen ja koulutuksen toimialana sekä sosiaali- ja terveystoimen kanssa. Työssä ovat mukana myös Uudenmaan TE-toimisto ja ELY-keskus, Kela sekä useat koulutuksenjärjestäjät. Yhteisvalmistelun tuloksena syntyy Helsingin työllisyyden kuntakokeilun monialainen palvelumalli, jotta asiakkaat saisivat yksilölliset ja palvelutarvettaan vastaavat polut avoimille työmarkkinoille entistä vaikuttavammin. Kuntakokeilusta johtuvat muutostarpeet töiden järjestelyissä käsitellään myös muilla toimialoilla yhteistoiminnallisesti henkilöstön kanssa silloin, kun kyse on merkittävistä muutoksista toimintaan.

Työllisyyden kuntakokeilu edellyttää kaupungin hallintosäännön muuttamista kaupunginvaltuustossa Helsingille siirtyvän työvoima- ja yrityspalveluun liittyvän uuden toimivallan osalta. Lisäksi ne kaupungin nykyiset työllisyydenhoidon parissa toimivat työntekijät, jotka valtiolta siirtyvän henkilöstön lisäksi hoitaisivat jatkossa kokeilulain mukaisia tehtäviä, tarvitsevat tätä varten virkasuhteet. Uusien määräaikaisten kaupungin virkojen perustaminen kokeilun tehtäviin sekä toimivallan osoittaminen heille käsitellään kaupunginhallituksessa.

Henkilöstön osaamisen varmistaminen ja perehdytys

Työllisyyskokeilussa kaupunki saa järjestämisvastuulleen joukon lakisääteisiä julkisia työvoima- ja yrityspalveluita. Valtiolta kaupungin työjohtoon siirtyvän henkilöstön lisäksi Helsingin kaupunki valmistelee myös nykyisen työllisyydenhoidon henkilöstönsä perehdyttämistä näiden tehtävien hoitamiseen. Tämä edellyttää laajamittaista ja pitkäjänteistä henkilöstön osaamisen varmistamista, sillä valtion ja kaupungin tehtävät työllisyydenhoidossa poikkeavat nykyisellään merkittävästi toisistaan. Kuntakokeilujen valtakunnallisesta perehdytyksestä vastaa keskitetysti TE-toimistojen ja ELY-keskusten kehittämisestä ja hallintopalveluista huolehtiva KEHA-keskus. Perehdytys toteutetaan vaiheittain syksyn 2020 aikana.

Työllisyyskokeilun ja siihen liittyvien henkilöstösiirtojen aikataulusta johtuen kaikkea kokeilun toimintaan liittyvää perehdytystä ei ole mahdollista toteuttaa ennen kokeilujen alkua vuodenvaihteessa. Kaupungin palvelumallien perehdytys valtiolta siirtyvälle henkilöstölle ja kaupungin henkilöstön perehdytys kokeilulain mukaisesti tehtäviin jatkuvat kokeilun alettua ja uuden organisaation aloitettua toimintansa.

Työvoimapolitiikan pysyvän palvelurakenteen valmistelu

Työvoimapolitiikan pysyvän palvelurakenteen valmistelu on käynnistynyt samanaikaisesti kuntakokeilujen operatiivisen toimeenpanovalmistelun kanssa. Suurten kaupunkien tiivis mukanaolo tämän valmistelun kaikissa vaiheissa on tärkeää. Pysyvää palvelurakennetkaisu kos-

14.09.2020

Asia/3

kevan valmistelun alkuvaiheessa tarkastellaan työllisyyspalveluiden kunta- tai maakuntapohjaiseen järjestämiseen liittyviä etuja ja haittoja. Tällä arviointityöllä on keskeisiä liityntöjä myös muiden toimialojen palvelurakenteiden kannalta. Erityisesti sosiaali- ja terveystieteiden uudistus on tärkeä rajapinta työvoimapolitiikan palvelurakenteen näkökulmasta, sillä niiden välisellä palveluintegraatiolla voidaan tehokkaasti ehkäistä pitkäaikaistyöttömyyttä. Vaikka Helsinki on tämänhetkisen tiedon valossa saamassa oman kuntapohjaisen sote-ratkaisun, metropolialueen työmarkkinoiden yhtenäisyyden ja eheyden turvaaminen edellyttäne laajempia seudullisia ratkaisuja työvoimapolitiikan palvelurakenteessa.

Toimivalta

Hallintosäännön 8 luvun 2 §:n mukaan kaupunginhallituksen elinkeinojaosto päättää kaupungin työllisyshoidon periaatteista sekä seuraa niiden toteutumista.

Esittelijä

elinkeinojohtaja
Marja-Leena Rinkineva

Lisätiedot

Johannes Hirvelä, kehittämispäällikkö, puhelin: 310 82535
johannes.hirvela(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallituksen elinkeinojaosto 23.03.2020 § 15

HEL 2020-003187 T 00 01 06

Päätös

Kaupunginhallituksen elinkeinojaosto merkitsi tiedoksi Helsingin työllisyyskoikeiluvalmistelun tilannekatsauksen.

Käsittely

23.03.2020 Ehdotuksen mukaan

Asian aikana kuultavana oli työvoima- ja maahanmuuttoasioiden päällikkö Ilkka Haahtela.

Esittelijä

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

14.09.2020

Asia/3

elinkeinojohtaja
Marja-Leena Rinkineva

Lisätiedot

Ilkka Haahtela, työvoima- ja maahanmuuttoasioiden päällikkö, puhelin: 310 25565
ilkka.haahtela(a)hel.fi
Johannes Hirvelä, kehittämispäällikkö, puhelin: 310 82535
johannes.hirvela(a)hel.fi
Eetu Pernu, projektipäällikkö, puhelin: 310 36085
eetu.pernu(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

14.09.2020

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 31, 32 ja 33 §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

14.09.2020

Kaupunginhallituksen elinkeinojaosto

Jan Vapaavuori
puheenjohtaja

Asta Vennelä
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirja tarkastettu

Fatim Diarra

Anni Sinnemäki

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 22.09.2020.